

การพัฒนาแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชน (2546)

Development of mental retardation screening test,community level

กัลยา ว่องวาณิช

เรือนแก้ว กนกพงศ์ศักดิ์

วิรัชพร ประพันธ์พจน์

วัลย์ลิกา สังข์ทอง

สุจิตรา ศรีสุโร

ชุตานาศ เชื้อสีห์แก้ว

ศรีวันเพ็ญ ชินวงศ์

ชนิสรา เวชวิรุฬห์

ศุภรพรรณ ศรีหิรัญรัมย์

ฉันทนา พิกุลทอง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชนที่มีคุณสมบัติด้านความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ที่เหมาะสมในการนำไปใช้ค้นหาภาวะปัญญาอ่อนในเด็กอายุ 6 เดือน ถึง 6 ปี โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วิธีการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 453 คน ประกอบด้วยเด็กปกติจำนวน 352 คน และเด็กพัฒนาการล่าช้า/ปัญญาอ่อนจำนวน 101 คน แบ่งกลุ่มศึกษาตามอายุ คือ 6 เดือน 9 เดือน 12 เดือน 18 เดือน 2 ปี 3 ปี 4 ปี 5 ปี และ 6 ปี เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน เพื่อใช้ยืนยันกลุ่มตัวอย่างว่าเป็นเด็กปกติและเด็กพัฒนาการล่าช้า/ปัญญาอ่อน และแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชนที่พัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาคุณสมบัติ ประกอบด้วย 9 ช่วงอายุ แต่ละช่วงอายุประกอบด้วยข้อทดสอบพัฒนาการ 5 ข้อ ด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา และการช่วยเหลือตัวเอง/สังคม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบคัดกรองฯ ที่พัฒนาขึ้น หลังจากนั้นนักจิตวิทยาทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน ผลการศึกษา พบความเที่ยงด้านความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ของแบบคัดกรองฯ ในแต่ละช่วงอายุ วัดโดยใช้สูตร KR-20 มีค่าระหว่าง 0.79 – 0.89 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เป็นที่ยอมรับ ยกเว้นอายุ 6 เดือนและ 9 เดือน ได้ค่าเท่ากับ 0.56 และ 0.69 ตามลำดับ ส่วนความตรงตามสภาพการณ์ (Concurrent validity) ของแบบคัดกรองฯ วิเคราะห์โดยใช้ Independent t-test พบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบคัดกรองฯ ระหว่างกลุ่มเด็กปกติและเด็กพัฒนาการล่าช้า/ปัญญาอ่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นอายุ 9 เดือน และ จุดตัดคะแนน (ไม่ปกติ/ปกติ) ที่เหมาะสมของแบบคัดกรองฯ มีค่าอยู่ระหว่าง 2 / 3 ถึง 4 / 5 ค่าความไวอยู่ระหว่างร้อยละ 57.1 – 85.7 และค่าความจำเพาะอยู่ระหว่างร้อยละ 79.5 – 100

สรุป แบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชนมีคุณสมบัติเพียงพอในการเป็นเครื่องมือเบื้องต้นสำหรับใช้ค้นหาเด็กพัฒนาการล่าช้า/ปัญญาอ่อน อายุ 6 เดือน ถึง 6 ปี โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน